EUROOPA KOMISJON

Brüssel 3.5.2010
KOM(2010)209 lõplik

2010/0113 (NLE)

Ettepanek:

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud Euroopa Liidu liikmesriikide valitsuste esindajate otsus

ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Ameerika Ühendriikide vahelise lennutranspordilepingu muutmise protokolli allkirjastamise ja ajutise kohaldamise kohta

SELETUSKIRI

1. Ettepaneku taust

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

30. märtsil 2008 hakati ajutiselt kohaldama ühelt poolt Ameerika Ühendriikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelist lennutranspordilepingut (edaspidi „ELi-USA 2007. aasta lennutranspordileping”), mis allkirjastati 25. ja 30. aprillil 2007.

Vastavalt ELi-USA 2007. aasta lennutranspordilepingu artiklile 21 alustas komisjon 2008. aasta mais Ameerika Ühendriikidega peetavate läbirääkimiste teist etappi. Nõukogu vaatas tehtud edusammud läbi 2009. aasta detsembris ja 2010. aasta märtsis. Pärast läbirääkimiste teise etapi kaheksat vooru lepiti 25. märtsil 2010 kokku ELi-USA 2007. aasta transpordilepingu muutmise protokolli eelnõu suhtes.

Protokolli eesmärgid on järgmised:

– alustada protsessi täiendavate välisinvesteeringute võimaluste pakkumiseks lennundussektoris;

– suurendada veelgi turulepääsuvõimalusi, sealhulgas ELi lennuettevõtjate võimalusi pääseda Ameerika Ühendriikide valitsuse rahastatavale lennutransporditurule, ja

– tugevdada veelgi õigusalast koostööd lennunduspoliitika kõikides valdkondades, eriti lennunduse keskkonnamõju käsitlevates küsimustes.

- **Üldine taust**

ELi-USA 2007. aasta lennutranspordileping muutis oluliselt atlandiüleseid lennundussuhteid, pakkudes lennuettevõtjatele arvukalt uusi ärivõimalusi ja tagades Ameerika Ühendriikidega tehtava õigusalase koostöö üldise raamistiku, mis hõlmab mitmesuguseid küsimusi. ELi-USA 2007. aasta lennutranspordilepingust said olulist kasu lennuettevõtjad, lennuväljad ja Euroopa lennutranspordikasutajad.

Siiski soovis EL leida täiendavaid investeerimis- ja turulepääsuvõimalusi. Seepärast on ELi-USA 2007. aasta lennutranspordilepingu artiklis 21 sätestatud mittetäielik loetelu läbirääkimiste teises etapis arutatavatest prioriteetset huvi pakkuvatest küsimustest, mis hõlmavad ka täiendavaid investeerimis- ja turulepääsuvõimalusi ning keskkonnaküsimusi.

Vastavalt ELi-USA 2007. aasta lennutranspordilepingu artikli 21 lõikele 1 alustati läbirääkimiste teist etappi mais 2008. Vastavalt ELi-USA 2007. aasta lennutranspordilepingu artikli 21 lõikele 3 on kõigil lepinguosalistel õigus peatada teatavad õigused, kui 30. novembriks 2010 ei ole saavutatud kokkulepet läbirääkimiste teise etapi osas.

Pärast läbirääkimiste kaheksat vooru lepiti 25. märtsil 2010 kokku ELi-USA 2007. aasta lennutranspordilepingu muutmise protokolli eelnõu (edaspidi „protokoll”) suhtes.

- **Ettepaneku valdkonnas kehtivad õigusnormid**

Protokolliga muudetakse ELi-USA 2007. aasta lennutranspordilepingut.

- **Kooskõla Euroopa Liidu muude tegevuspõhimõtete ja eesmärkidega**

Ameerika Ühendriikidega peetavate läbirääkimiste teise etapi lõpuleviimine on olnud ELi lennundusalase välispoliitika üks prioriteete, nagu on määratletud komisjoni teatises „Ühenduse lennundusalase välispoliitika programmi arendamine”[1].

ELi ja USA vahelisel 3. novembri 2009. aasta tippkohtumisel kinnitati Euroopa Liidu poliitilist tahet saavutada läbirääkimiste teise etapi raames 2010. aastal kokkulepe, mille üldine eesmärk on vähendada kaubandus- ja investeerimistõkkeid ning majandustegevust takistavaid tegureid.

Keskkonnamõõtme rõhutamise ulatuslikkuse tõttu on protokoll täielikult kooskõlas Euroopa Liidu eesmärgiga piirata rahvusvahelise lennunduse mõju kliimamuutustele. Erilist tähelepanu pööratakse ka lepingu sotsiaalsele mõõtmele**.**

2. Konsulteerimine huvitatud isikutega ja mõju hindamine

- **Konsulteerimine huvitatud isikutega**

Konsultatsioonimeetodid, peamised sihtvaldkonnad ja vastajate üldiseloomustus

Kogu läbirääkimisprotsessi jooksul konsulteeris komisjon sidusrühmadega, eelkõige nõuandefoorumi raames toimunud korrapärastel kohtumistel, kus osalesid lennuettevõtjate, lennuväljade ja tööorganisatsioonide esindajad.

Liikmesriigid on olnud kogu läbirääkimisprotsessiga tihedalt seotud, osaledes erikomitee ja ekspertide kohtumistel.

Vastuste kokkuvõte ja nende arvessevõtmine

Kõik sidusrühmade ja liikmesriikide märkused võeti nõuetekohaselt arvesse Euroopa Liidu seisukoha ettevalmistamisel läbirääkimisteks.

- **Eksperdiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Väliseksperte arvamusi ei olnud vaja kasutada.

- **Mõju hindamine**

Protokollist saavad Euroopa Liidus oluliselt suuremat kasu tarbijad, lennuettevõtjad, töötajad ja üldsus. Konsultatsioonifirma Booz Allen Hamilton poolt komisjoni nimel tehtud uuringu andmetel hinnatakse ELi ja USA vahel täielikult avatud lennunduspiirkonnast tulenevat majanduslikku kasu mitmele miljardile eurole aastas[2].

---

1 KOM(2005) 79 (lõplik).

2 Booz Allen Hamilton (2007). The economic impacts of an Open Aviation Area between the EU and the US. http://ec.europa.eu/transport/air/international_aviation/country_index/doc/final_report_us_bah.pdf

Konsultatsioonifirma Ecorys poolt komisjoni (DG TRADE)[3] nimel tehtud uuringu kohaselt on tänu lennutranspordialaste õigusnormide edasisele lähendamisele võimalik kõnealuse sektori kulusid oluliselt vähendada. Samas uuringus leitakse, et läbirääkimiste teine etapp võib muuta ELi ja USA turu struktuuri ning suurendada lennundussektori kasumlikkust.

Sotsiaalset mõõdet käsitleva artikli lisamine tagab, et turu edasise avanemisega kaasnevad ranged tööalased standardid ja et protokolliga loodavad uued võimalused ei kahjusta töötajate õigusi.

Protokollis väljendatakse mõlema lepinguosalise kindlat tahet piirata või vähendada rahvusvahelise lennunduse mõju keskkonnale. Tihedam koostöö rahvusvahelise lennundusega seotud keskkonnamõjude vähendamise ja kliimamuutuste mõju leevendamise valdkonnas viib protokolliga kaasnevate võimalike kahjulike keskkonnamõjude ohu miinimumini.

3. Ettepaneku õiguslik külg

- **Kavandatud meetmete kokkuvõte**

Protokolliga muudetakse ELi-USA 2007. aasta lennutranspordilepingut järgmiste sätetega:

– juriidiline kohustus tunnustada vastastikku teise lepinguosalise vastuvõetud reguleerivaid otsuseid seoses lennuettevõtjate sobivuse ja riikkondsuse kindlaksmääramisega (uus artikkel 6a). Sellega vähendatakse märkimisväärselt lennuettevõtjate ja reguleerivate asutuste bürokraatlikku koormust;

– koostöö tihendamine rahvusvahelise lennunduse keskkonnamõju vähendamiseks (uus artikkel 15). Rahvusvahelise lennunduse keskkonnamõjualane koostöö hõlmab uurimis- ja arendustegevust, lennuliikluse korraldamisega seotud uuendusi ning rahvusvaheliste foorumite koordineerimist. Siin mängivad olulist rolli ühised jõupingutused, mille eesmärk on tagada kooskõla nende turupõhiste meetmete vahel, mida lepinguosalised võtavad lennutegevusest tulenevate heitkoguste vähendamiseks. Koostöö keskkonnaküsimuste valdkonnas suurendab ka müraga seotud käitamispiirangute läbipaistvust lennuväljadel, kus aastas teenindatakse rohkem kui 50 000 tsiviilkasutuses olevat allahelikiirusega reaktiivlennukit;

– sotsiaalse mõõtme tähtsuse ja rangetest tööalastest standarditest saadava kasu sõnaselge tunnustamine ning tihedam koostöö lepingu sotsiaalse mõju valdkonnas (uus artikkel 17a);

– ühiskomitee rolli tugevdamine, mis võimaldab tal tegeleda õigusloome erinevustest põhjustatud probleemidega, annab õiguse otsuseid vastastikku tunnustada ning lubab edendada koostööd mitmes muus valdkonnas, sealhulgas lennuliikluse korraldamise, lihtsustamise ja ohutuse alal ning teiste riikidega tehtavas koostöös (artikli 18 uued lõiked);

---

[3] Ecorys (2009). Non-Tariff Measures in EU-US Trade and Investment – An Economic Analysis. http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2009/december/tradoc_145613.pdf

– täiendavate turulepääsu- ja investeerimisvõimaluste pakkumine (uus artikkel 21). Lepinguosalised võtavad endale kohustuse jätkata turulepääsutõkete kõrvaldamist. Ühiskomitee vaatab korrapäraselt läbi selleks valdkonnas tehtud edusammud. Lepinguosalised kehtestavad ühiskomitees koostöömenetluse, mille ühine eesmärk on kõrvaldada turutõkked. Õigusalane muudatus, mis lubab komisjonil tõhusamalt jälgida müraga seotud käitamispiirangute kehtestamise menetlusi nendel ELi lennuväljadel, kus aastas teenindatakse rohkem kui 50 000 lennukit, võimaldab ELi lennuettevõtjatel kasutada täiendavaid seitsmenda vabaduse õigusi USA ja kolmandate riikide vahel ning kõrvaldab tõkked ELi investoritele kuuluvate ja nende kontrolli all olevate kolmanda riigi lennuettevõtjate pääsemiseks USA turule. Kui USAs õigusnorme muudetakse, tänu millele võivad ELi investorid omandada USA lennuettevõtjates enamusosaluse ja omada tegelikku kontrolli USA lennuettevõtjate tegevuse üle, võimaldab EL USA investoritel omandada ELi lennuettevõtjates enamusosaluse ja omada tegelikku kontrolli ELi lennuettevõtjate üle. Kui EL on täitnud müraga seotud käitamispiirangute jälgimist käsitlevad nõuded, kuid USA ei ole investeeringute liberaliseerimisel edusamme teinud, on ELil õigus külmutada USA lennuettevõtjate lennud, ja ka vastupidi;

– ELi lennuettevõtjatele täiendavate võimaluste loomine pääsuks USA valitsuse rahastatavale lennutransporditurule (uus 3. lisa), kus praegu võivad tegutseda ainult USA lennuettevõtjad („Fly America”). ELi lennuettevõtjatel on tulevikus võimalik müüa USA valitsuse töövõtjatele lennutransporditeenuseid kõikidel lennuliinidel, v.a USA kaitseministeeriumi finantseeritavad lennutransporditeenused.

Protokollile on lisatud uusi elemente hõlmav konsultatsioonide memorandum, et veelgi tihendada käimasolevat koostööd lennuohutuse ja konkurentsipoliitika valdkonnas ning suurendada ühiseid jõupingutusi rahvusvahelise lennunduse keskkonnamõjuga seotud probleemide lahendamiseks**.**

- **Õiguslik alus**

Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 207 lõige 5 koostoimes artikli 218 lõigetega 2 ja 5.

- **Subsidiaarsuse põhimõte**

Subsidiaarsuse põhimõtet kohaldatakse ettepaneku selles osas, mis ei kuulu Euroopa Liidu ainupädevusse.

Liikmesriigid ei suuda ettepaneku eesmärke täielikult saavutada järgmistel põhjustel.

ELi-USA 2007. aasta lennutranspordilepinguga on loodud ELi ja Ameerika Ühendriikide lennutransporti käsitlev ühtne õiguslik raamistik. ELi tasandil sõlmitud rahvusvahelist lepingut saab muuta ainult ELi tasandil. Peale selle on protokolli eesmärke võimalik saavutada ainult ELi tasandil, sest need hõlmavad üksnes ELi ainupädevusse kuuluvaid valdkondi.

ELi meetmetega saavutatakse ettepaneku eesmärgid paremini järgmistel põhjustel.

ELi tasandil sõlmitud rahvusvahelist lepingut saab muuta ainult ELi tasandil. Protokolli eesmärke on võimalik saavutada ainult ELi tasandil, sest need hõlmavad üksnes ELi

ainupädevusse kuuluvaid valdkondi.

Seepärast on ettepanek kooskõlas subsidiaarsuse põhimõttega.

- **Proportsionaalsuse põhimõte**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas järgmistel põhjustel.

Protokoll vähendab bürokraatlikku koormust ja lennuettevõtjate kulusid. Ettepanekuga ei seata lennundussektorile uusi kohustusi.

Liikmesriigid jätkavad oma tavapäraste rahvusvahelise lennutranspordiga seoses neile määratud haldusülesannete täitmist, kuid vastavalt ühtlaselt kohaldatavatele ühiseeskirjadele.

Liikmesriigid jätkavad oma haldusülesannete täitmist müraga seotud käitamispiirangute kehtestamisel ELi lennuväljadel. EL ja selle liikmesriigid ei võta endale kohustusi selliste müraga seotud käitamispiirangute osas, mis on rangemad kui nn müradirektiivis (2002/30/EÜ) sätestatud nõuded.

- **Vahendi valik**

Kavandatav vahend: rahvusvaheline leping.

Muud meetmed ei oleks asjakohased järgmisel põhjusel.

Rahvusvahelist lepingut on võimalik muuta ainult rahvusvahelise lepinguga.

4. Mõju eelarvele

Ettepanek ei mõjuta ELi eelarvet.

2010/0113 (NLE)

Ettepanek:

Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud Euroopa Liidu liikmesriikide valitsuste esindajate otsus

ühelt poolt Ameerika Ühendriikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise lennutranspordilepingu muutmise protokolli allkirjastamise ja ajutise kohaldamise kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU JA NÕUKOGUS KOKKU TULNUD LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJAD,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 207 lõiget 5 koostoimes artikli 218 lõigetega 2 ja 5,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) Ühelt poolt Ameerika Ühendriikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vaheline lennutranspordileping (edaspidi „ELi-USA 2007. aasta lennutranspordileping”), mis allkirjastati 25. ja 30. aprillil 2007, sisaldab mõlema osalise kohustust alustada läbirääkimiste teist etappi.

(2) Komisjon on Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel pidanud läbirääkimisi lennutranspordilepingu muutmise protokolli (edaspidi „protokoll”) üle vastavalt kõnealuse lepingu artiklile 21.

(3) Protokoll parafeeriti 25. märtsil 2010.

(4) Protokoll on täielikult kooskõlas ELi õigusaktidega, eelkõige ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga.

(5) Protokoll, mille üle komisjon läbirääkimisi pidas, tuleks allkirjastada ja seda tuleks Euroopa Liidus ja selle liikmesriikides ajutiselt kohaldada, eeldusel et protokoll sõlmitakse hilisemal kuupäeval.

(6) Tuleb kehtestada menetluskord selleks, et vajaduse korral otsustada, kuidas lõpetada protokolli ajutine kohaldamine ja kuidas võtta protokolliga muudetud lennutranspordilepingu artikli 21 lõike 5 kohased meetmed. Peale selle tuleb kehtestada menetluskord, kuidas peatada lennuettevõtjate sobivuse ja riikkondsuse kindlaksmääramist käsitlevate reguleerivate otsuste vastastikune tunnustamine ning kuidas rakendada lepingu teatavaid, sealhulgas keskkonna-alaseid sätteid,

ON TEINUD JÄRGMISE OTSUSE:

Artikkel 1 (Allkirjastamine ja ajutine kohaldamine)

1. Kiidetakse heaks ühelt poolt Ameerika Ühendriikide ning teiselt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide vahelise lennutranspordilepingu muutmise protokolli (edaspidi „protokoll”) allkirjastamine Euroopa Liidu nimel, eeldusel et nõukogu võtab vastu otsuse protokolli sõlmimise kohta. Protokolli tekst on lisatud käesolevale otsusele.

2. Nõukogu eesistujale antakse õigus määrata isik(ud), kes on volitatud protokollile Euroopa Liidu nimel alla kirjutama, eeldusel et protokoll sõlmitakse.

3. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid kohaldavad protokolli ajutiselt kuni selle jõustumiseni siseriiklike õigusaktidega lubatud ulatuses alates protokolli allkirjastamise kuupäevast.

4. Nõukogu teeb ühenduse ja liikmesriikide nimel otsuse protokolli ajutise kohaldamise lõpetamise ja sellest Ameerika Ühendriikidele teatamise kohta vastavalt protokolli artikli 9 lõikele 2 ning otsuse sellise teatise tühistamise kohta, toimides ühehäälselt vastavalt aluslepingu asjakohastele sätetele.

Artikkel 2 (Vastastikuse tunnustamise peatamine)

Otsuse peatada lennuettevõtjate sobivuse ja riikkondsuse kindlaksmääramisega seotud reguleerivate otsuste vastastikune tunnustamine ja teatada sellest Ameerika Ühendriikidele vastavalt protokolliga muudetud lennutranspordilepingu artikli 6a lõikele 2 teeb Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel nõukogu, toimides ühehäälselt vastavalt aluslepingu asjakohastele sätetele.

Artikkel 3 (Ühiskomitee)

1. Euroopa Liitu ja selle liikmesriike esindavad protokolliga muudetud lennutranspordilepingu artikli 18 alusel asutatud ühiskomitees komisjoni ja liikmesriikide esindajad.

2. Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide seisukoha ühiskomitees küsimustes, mis kuuluvad ELi ainupädevusse ega nõua õiguslikku toimet omava otsuse vastuvõtmist, esitab komisjon, teavitades sellest eelnevalt nõukogu ja liikmesriike.

3. Ühiskomitee otsuste puhul, mis käsitlevad Euroopa Liidu pädevusse kuuluvaid küsimusi, võtab Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide seisukoha vastu nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal kvalifitseeritud häälteenamusega, kui Euroopa Liidu toimimise lepingus sätestatud hääletamiskord ei näe ette teisiti.

4. Ühiskomitee otsuste puhul, mis käsitlevad liikmesriikide pädevusse kuuluvaid küsimusi, võtab Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide seisukoha vastu nõukogu komisjoni või liikmesriikide ettepaneku põhjal ühehäälselt, välja arvatud juhul, kui mõni liikmesriik on teavitanud nõukogu peasekretariaati enne ühe kuu möödumist sellise seisukoha vastuvõtmisest, et ta saab nõustuda ühiskomitee poolt vastuvõetava otsusega üksnes oma seadusandlike organite nõusolekul, täpsemalt parlamentaarse analüüsi reservatsiooni tõttu.

5. Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide seisukoha ühiskomitees esitab komisjon, välja arvatud liikmesriikide ainupädevusse kuuluvates valdkondades, mille puhul esitab seisukoha nõukogu eesistujariik või nõukogu sellekohase otsuse korral komisjon.

Artikkel 4 (Lepingu artikli 21 kohased otsused)

Otsused, millega keelatakse teise lepinguosalise lennuettevõtjatel tegutseda lennutranspordilepingu kohaselt lisasagedustel või siseneda uutele turgudele, ja otsused sellest Ameerika Ühendriikidele teatamise kohta vastavalt protokolliga muudetud lennutranspordilepingu artikli 21 lõikele 5 võtab Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide nimel vastu nõukogu, toimides ühehäälselt vastavalt aluslepingu asjakohastele sätetele.

Artikkel 5 (Komisjoni teavitamine)

Liikmesriigid teavitavad komisjoni viivitamata igast protokolliga muudetud lennutranspordilepingu artikli 15 (Keskkond) alusel nende poolt esitatud või saadud taotlusest ja teatest.

Brüssel, […]

Nõukogu nimel
eesistuja
[…]